

Vyučovací předmět :	Dějepis
Období – ročník :	3. období – 6. ročník
Učební texty :	Rulf, J., Válková, V.: Dějepis – Pravěk a starověk (SPN, 2000) Mandelová, H. a kol.: Pravěk, Starověk (Kartografie Praha 1995) - atlas

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

4. charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
5. objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

6. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
7. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
8. demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství
9. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

10. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
11. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
12. vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
13. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

14. vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
15. vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

16. popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
17. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
18. objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky
19. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

20. vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
21. objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě
22. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
23. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezi význam kolonií

MODERNÍ DOBA

24. na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
25. rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
26. charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
27. na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
28. zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

29. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
30. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
31. posoudí postavení rozvojových zemí
32. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- pochopení významu minulosti pro současnost a budoucnost;
- orientování se v historickém čase;
- rozlišování bájí od skutečnosti;
- seznámení se se způsobem života lidí v pravěku;
- porovnávání zemědělství, zpracování kovů,.. v době pravěké s dobou současnou;

- seznámení s archeologickými památkami;
- pochopení souvislostí mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států;
- specifikaci podmínek pro vznik států starověkého východu;
- seznámení se s náboženstvím těchto států;
- pochopení kulturního přínosu starověkých civilizací pro dnešek;
- chápání rozdílného vývoje států starověkého východu a Řecka;
- seznámení se s náboženstvím Řecka;
- odlišování znaků městských států a států dnešních;
- správné orientaci na mapě;
- seznámení se s vývojem Říma;
- pochopení významu vzniku nového náboženství;
- uvědomění si vlivu zániku římské říše na současnost;
- pochopení důležitosti existence římské kultury.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Úvod do vyučování dějepisu				září
<p>OVO 1: uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků</p> <p>OVO 2: uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány</p> <p>OVO 3: orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na časové přímce - vysvětlí proč a kde uchováváme historické prameny - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru - popíše práci archeologů v zemi i v regionu - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo 	<p>Poznávání historie lidstva. Význam historie, konkr. Příklady.</p> <p>Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách s pomocí digitálních zdrojů.</p> <p>Orientace v historickém čase. Časová přímka.</p> <p>Historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály.</p> <p>Muzea, archívy, galerie. Báje a pověsti.</p> <p>Archeologie.</p> <p>Prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise.</p>	<p><u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u></p> <p><u>OSV 8 Komunikace</u></p> <p><u>OSV 9 Kooperace a kompetice</u></p> <p><u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u></p>	
Pravěk				říjen
<p>OVO 4: charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</p> <p>OVO 5: objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost</p>	<ul style="list-style-type: none"> - využívá k orientaci v historické realitě pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí 	<p>Vznik a vývoj lidského rodu.</p> <p>Starší doba kamenná.</p> <p>Střední doba kamenná.</p> <p>Mladší doba kamenná.</p> <p>Pozdní doba kamenná.</p> <p>Doba bronzová.</p> <p>Doba železná.</p> <p>Stěhování národů. První Slované.</p>	<p><u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u></p> <p><u>OSV 8 Komunikace</u></p> <p><u>OSV 9 Kooperace a kompetice</u></p> <p><u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u></p> <p><u>Mkv 2 Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci</u></p>	OP1-Pravěk

	<ul style="list-style-type: none"> - naučí se základní etapy vývoje člověka - podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí - pokusí se vysvětlit, proč vznikalo náboženství - popíše, jak ovlivnilo podnebí život našich předků - pokusí se vysvětlit rozvoj v zemědělství, zpracování kovů, - využívá k poznávání historické reality pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií 	Virtuální 360° prohlídky, animace významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí.		
Starověk – nejstarší státy				listopad - únor
<p>OVO 6: rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací</p> <p>OVO 7: uvede nejvýznamnější typy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj států (blízkost vody, vyšší teploty, ...) 	<p>Časové rozdělení, nové pojmy.</p> <p>MEZOPOTÁMIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - život v Mezopotámii - nestarší období 	<p><u>OSV 1</u> <u>Rozvoj schopností poznávání</u></p> <p><u>OSV 6</u> <u>Poznávání lidí</u></p> <p><u>OSV 7</u> <u>Mezilidské vztahy</u></p> <p><u>OSV 8</u> <u>Komunikace</u></p>	<p>OP2: Nejstarší státy, Mezopotámie</p>

<p><i>památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pojmech souvisejících s demokracií. - vysvětlí důležitost písma a vznik prvních zákonů - najde na mapě důležité řeky a místa vzniku starověkých států - vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) 	<ul style="list-style-type: none"> - Asýrie a Babylónie - kultura a vzdělanost <p>EGYPT:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - život v Egyptě - počátky starého Egypta - vývoj Egypta - kultura a vzdělanost <p>INDIE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - státní útvary v Indii - kultura a vzdělanost <p>ČÍNA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodní podmínky - zemědělství, řemesla, obchod - čínský stát - kultura a vzdělanost <p>Myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací.</p>	<p><u>OSV 9 Kooperace a kompetice</u> <u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u> <u>MkV 2 Lidské vztahy</u></p>	<p>OP3: Egypt</p>
Starověk - Řecko				březen - duben
<p>OVO 7 OVO 8: <i>demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s antikou - vysvětlí úlohu náboženství a kultury v životě Řeků - srovná společnost v Aténách a ve Spartě - vysvětlí historickou úlohu a význam Alexandra Makedonského 	<p>Přírodní podmínky. Život v Řecku. Mykénské období. Homérské období. Archaické období (Sparta, Atény). Klasické Řecko. Nadvláda Makedonie.</p>	<p><u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u> <u>OSV 6 Poznávání lidí</u> <u>OSV 7 Mezilidské vztahy</u> <u>OSV 8 Komunikace</u> <u>OSV 9 Kooperace a kompetice</u></p>	<p>OP4: Řecko 1 OP5: Řecko 2 OP6: Řecko 3</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na mapě – poloostrovy, místa bojů, ... 	Kultura a vzdělanost.	<p><u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u></p> <p><u>VDO 2 Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému</u></p> <p><u>VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie</u></p> <p><u>VMS 3 Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace</u></p> <p><u>Mkv 2 Lidské vztahy</u></p>	
Starověk - Řím				duben - květen
<p>OVO 7</p> <p>OVO 9: porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik a vývoj křesťanství a jeho význam - seznámí se s okolnostmi rozpadu západořímské říše a důležitost existence východořímské říše pro současnost - vysvětlí rozdílný vývoj v různých místech Evropy - s pomocí mapy popíše územní rozsah římské říše - na konkrétních případech rozliší stavební slohy 	<p>Přírodní podmínky, osídlení. Etruskové. Počátky Říma. Život v Římě. Doba královská. Raná římská republika. Ovládnutí západního Středomoří. Krize a zánik republiky. Řím za principátu. Pozdní říše římská. Kultura, umění a věda v antickém Římě.</p>	<p><u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u></p> <p><u>OSV 6 Poznávání lidí</u></p> <p><u>OSV 7 Mezilidské vztahy</u></p> <p><u>OSV 8 Komunikace</u></p> <p><u>OSV 9 Kooperace a kompetice</u></p> <p><u>OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</u></p> <p><u>VDO 2 Občan, občanská společnost a stát - základní principy a hodnoty demokratického politického systému</u></p>	<p>ME1-Křesťanství</p> <p>OP7: Řím 1</p> <p>OP8: Řím 2</p> <p>OP9: Řím 3</p>

	- <i>pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace antických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</i>	Digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí.	<u>VDO 4 Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie</u> <u>VMS 3 Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace</u> <u>MkV 2 Lidské vztahy</u>	
Opakování učiva				červen
		Pravěk. Nejstarší státy. Řecko. Řím.		OP10: Souhrn - 6